

Una editorial per als lectors

por Jordi Raventós

Se sol dir que el catàleg d'una editorial —si més no el d'una editorial petita— és el mirall de l'editor, és a dir, reflecteix les seves «dèries» llibresques. En el cas d'Adesiara, podríem dir que això, en bona part, és cert. La meva condició de corrector, de traductor i, sobretot, de lector empedreït em fa estimar la gran literatura —la d'aquí i la de fora—, les bones traduccions i la feina ben feta: tres pilars bàsics, al meu entendre, de l'edifici cultural d'un país. Crec fermament que aquests tres factors també haurien de ser essencials en el catàleg de qualsevol editorial, cosa que, per diverses raons, no sempre passa.

Justament aquests tres factors són els que esperonen els membres d'Adesiara des de l'inici del nostre projecte. Sempre hem tingut clar que els lectors han de ser el valor preeminent de l'editorial, i que la rendibilitat econòmica —la deïtat omnipresent i omnipotent de la majoria de les empreses del ram— ha de quedar en un segon terme, si bé aquesta preferència implica, òbviament, un volum de publicació força minso per no perdre-hi diners, tenint en compte, a més, que només publiquem en català. De fet, el text fundacional de l'editorial, amb què ens vam presentar en societat l'any 2007, ja ho expressa detalladament: «Amb la ferma voluntat de treballar per la cultura del país, i deixant en un segon terme els interessos crematístics —conscients, tanmateix, del risc que això comporta—, apostem de manera exclusiva pel llibre en català i donem una importància especial a la incorporació a la nostra llengua, mitjançant traduccions acurades, d'algunes de les obres més destacades de la literatura universal de tots els temps. El principal propòsit d'Adesiara consisteix a facilitar al públic lector l'accés a títols, tant antics com moderns, que per diversos motius (autors que «no es venen», temes pretesament menors, públic potencial reduït, és a dir, tot allò que massa sovint cedeix a la totpoderosa rendibilitat econòmica) no han estat mai traduïts en llengua catalana, i, si ho van ser fa molts anys, ara com ara són introbables o bé estan fora de catàleg. És justament per aquesta raó que el nostre ritme de publicació és volgudament modest —de deu a catorze volums l'any—: l'experiència que hem anat acumulant ens ha ensenyat que un llibre ben escrit i ben editat requereix força temps i, sobretot, molta cura».

Per tant, repeteixo, gran literatura, bones traduccions i edicions tan rigoroses com sigui possible. M'explicaré breument.

Quan dic «gran literatura», em refereixo senzillament a allò que afirmava Carles Soldevila en un llibre que, per desgràcia, com tants altres a casa nostra, ha estat massa oblidat: *Què cal llegir?* (Barcelona: Llibreria Catalònia, 1928), i que em sembla que resumeix a la perfecció el que ens ha succeït a molts de nosaltres en aquesta barrija-barreja de lectures amb què ens hem trobat al llarg de la vida. Escrivia l'il·lustre novel·lista: «No hi ha gairebé cap home intel·ligent que, arribat a la quarantena, no descobreixi amb dolor que ha perdut miserablement el temps. Llavors s'adona que

durant l'adolescència i la primera joventut, quan el seu apetit literari era més robust i alhora tenia més temps per satisfer-lo, ha devorat una pila d'obres absolutament menyspreables i ha ignorat l'existència d'un seguit de monuments espirituals que haurien pogut formar el fonament d'una sòlida cultura».

Pel que fa a les traduccions, no entraré aquí en la importància cabdal que tenen per a la literatura del nostre país —prou que ha estat demostrada—, però sí que voldria fer ressaltar dues conviccions que sempre he tingut i que em sembla que resulten fonamentals perquè una traducció sigui reeixida: *a)* les traduccions s'han de fer directament de la llengua original, no pas a través de llengües interposades, i *b)* els traductors han de tenir temps per fer la seva feina. Són dues qüestions que moltes vegades estan íntimament relacionades. Encara recordo la polèmica sorgida quan certa editorial va afirmar que no hi havia traductors del suec al català i que per això havien traduït de l'anglès o del francès un best-seller suec. Doncs sí, hi ha excel·lents traductors del suec als Països Catalans, però potser no volen treballar amb els terminis perversos i literalment inhumans que imposa el màrqueting... I també n'hi ha del persa, del sànscrit, del rus, del llatí, del grec clàssic i del modern, etc., sempre que puguin fer la seva feina amb calma i amb cura, un requisit bàsic per a l'excel·lència de qualsevol traducció.

És més, aquesta calma i aquesta cura també haurien de ser imprescindibles en el procés d'edició, perquè és l'única manera d'aconseguir que el resultat final d'aquest procés, el llibre, sigui òptim. I això s'obté posant moltíssima atenció en tots els aspectes que intervenen en l'esmentat procés, des de la tria del paper i el disseny exterior i interior del volum fins a les revisions que es fan de cada títol —en el nostre cas en fem tres, i sempre sobre paper— que surt a llum.

Vet aquí, doncs, les raons de ser d'una editorial com Adesiara, que ja ens han dut a publicar més de vuitanta títols (tot i les veus de mal averany que el 2007, observant la nostra línia editorial, només ens vaticinaven, com a màxim, mig any d'existència si oferíem aquest catàleg només en català) i que ens fan continuar treballant per la literatura, la cultura del país i, principalment, els nostres lectors.